

“Prespa Forum for Dialogue”
“Western Balkans: The missing piece for completing Europe”
(Αχρίδα, 1-2 Ιουλίου 2021)
“Building confidence through Dialogue”

Θα ήθελα να αρχίσω μεταφέροντας τους θερμότερους χαιρετισμούς του Υπουργού Εξωτερικών κ. Δένδια, που δεν μπόρεσε να είναι μαζί μας σήμερα, εύχεται ωστόσο κάθε επιτυχία στην εναρκτήρια σύνοδο του Prespa Forum for Dialogue.

Πρωτοβουλίες όπως αυτή, που ενθαρρύνουν και προάγουν τον διάλογο είναι πάντα ευπρόσδεκτες, ιδιαίτερα στην περιοχή μας που έχει αντιμετωπίσει και εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ένα ευρύ φάσμα προκλήσεων.

Εξάλλου, ο διάλογος είναι ο ορθός τρόπος για να διαφυλάξουμε και να προωθήσουμε τα συμφέροντά μας στο όνομα της ειρήνης και προς όφελος όλων. Είναι ο ορθός τρόπος για την καλλιέργεια αμοιβαίας κατανόησης και οικοδόμησης εμπιστοσύνης, για ανταλλαγή απόψεων και διερεύνηση συνεργιών, καθώς και για την επίλυση των διαφορών και την προώθηση της συνεργασίας σε πνεύμα καλών γειτονικών σχέσεων.

Ωστόσο, για να είναι ο διάλογος αποτελεσματικός - εάν θέλουμε να εξυπηρετήσει τον σκοπό του και να μας επιτρέψει να επιτύχουμε τους στόχους μας - πρέπει να διέπεται από βασικούς θεμελιώδεις κανόνες που τηρούνται από όλους.

Στην περίπτωση διαλόγου μεταξύ κρατών, οι κανόνες αυτοί καθορίζονται από το διεθνές δίκαιο. Και ως μέλη της ΕΕ ή υποψήφιας χώρας καθοδηγούμαστε επίσης από τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες που κατοχυρώνονται στο ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Αγαπητοί φίλοι και εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Σε αυτόν ακριβώς τον χώρο που βρισκόμαστε, πριν από σχεδόν τρία χρόνια, συνήφθη και υπογράφηκε η Συμφωνία των Πρεσπών μεταξύ των δύο χωρών μας. Μια συμφωνία που επιτεύχθηκε μέσω διαλόγου και που την οραματίστηκαν εκείνοι που συμμετείχαν στις σχετικές διαπραγματεύσεις εκείνη τη χρονική στιγμή.

Η παρούσα κυβέρνηση δεν έκρυψε την αντίθεσή της προς ορισμένες πτυχές της Συμφωνίας και ήταν υποχρεωμένη να επισημάνει τις αδυναμίες της.

Σε τελική ανάλυση, ο διάλογος αποτελεί επίσης μια ουσιαστική εσωτερική διαδικασία των δημοκρατιών. Μπορεί να συμβάλει σε καλύτερα αποτελέσματα, που δυστυχώς δεν μπορούν να επιτευχθούν όταν παραλείπεται ο εσωτερικός πολιτικός διάλογος.

Θεωρώ ότι, ως άμεσοι γείτονες και φίλοι, έχουμε την υποχρέωση να είμαστε ειλικρινείς. Και ενώ οι απόψεις της κυβέρνησής μου είναι γνωστές και δεν έχουν αλλάξει, έχουμε τώρα την ευθύνη να διασφαλίσουμε ότι αυτή η Συμφωνία - ανεξάρτητα από την κυριότητα, τον τρόπο

και τον χρόνο που επιτεύχθηκε και παρά τις γνωστές διαφωνίες μας σχετικά με αυτήν - εφαρμόζεται πλήρως στην πράξη. Και από τις δύο πλευρές.

Βάσει μιας από τις θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου - *pacta sunt servanda* ή "οι συμφωνίες πρέπει να τηρούνται" - δεν υπάρχει αμφιβολία ότι και τα δύο μέρη δεσμεύονται από αυτήν και πρέπει να παραμείνουν δεσμευμένα για την πλήρη, συνεπή και καλή τη πίστη εφαρμογή της.

Μπορεί να δηλώνω το προφανές, αλλά θέλω να επιμείνω σε αυτό το σημείο, καθώς δεν πρέπει ποτέ να θεωρούμε αυτές τις βασικές έννοιες δεδομένες ή να αφήνουμε περιθώρια για εξαιρέσεις. Ιδιαίτερα υπό το φως μιας σειράς καθυστερήσεων και παραβάσεων στη διαδικασία εφαρμογής που έχουμε διαπιστώσει και φυσικά μεταφέραμε, σε όλα τα επίπεδα, στους φίλους μας στη Βόρεια Μακεδονία.

Σε αυτό το πνεύμα, καλούμε τους γείτονές μας, το άλλο μέρος αυτής της Συμφωνίας, να σεβαστούν πλήρως αυτήν τη διαδικασία και να τηρήσουν με συνέπεια όλες τις δεσμεύσεις μας, με καλή πίστη και έγκαιρα, ώστε να μπορούμε να κοιτάξουμε μπροστά και να προχωρήσουμε. Αυτό προσπαθούμε επίμονα να κάνουμε.

Σε τελική ανάλυση, αυτή η Συμφωνία προορίζεται να σηματοδοτήσει και να παρέχει τα θεμέλια για ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις μας. Έχει σκοπό να προσφέρει ένα πλαίσιο στο οποίο μπορούμε να συνεργαστούμε για να διευρύνουμε και να ενισχύσουμε τις σχέσεις μας.

Επίσης, η Συμφωνία εξυπηρέτησε την ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στο NATO και λειτουργεί ως οδικός χάρτης για την ευρωπαϊκή πορεία της. Μια πορεία που η Ελλάδα υποστηρίζει με συνέπεια για ολόκληρη την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, ήδη από τη Σύνοδο Κορυφής της Θεσσαλονίκης το 2003.

Μετά την διατλαντική ενσωμάτωση, η ευρωπαϊκή ενσωμάτωση της περιοχής αυτής, «το κομμάτι που λείπει από το παζλ», όπως την αποκαλούμε σήμερα εδώ, αποτελεί μακροχρόνιο στρατηγικό στόχο της χώρας μου.

Δεν αποτελεί μυστικό ότι επενδύουμε στην διασφάλιση της σταθερότητας και της ειρήνης και στην προώθηση της ανάπτυξης και της βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης στην άμεση γειτονιά μας, η οποία πιστεύουμε ότι αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Ευρώπης. Επίσης, δεν είναι μυστικό ότι η βασιζόμενη στην αξιοκρατία προσέγγιση της διαδικασίας ολοκλήρωσης αποτελεί σημαντικό μοχλό για τον πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό μετασχηματισμό.

Έχει ως στόχο την προαγωγή της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Προετοιμάζει επίσης το έδαφος για την οικονομική μεγέθυνση, ενισχύοντας τη συνδεσιμότητα και στηρίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη, με προϋπόθεση την καλλιέργεια σχέσεων καλής γειτονίας και τον σεβασμό του διεθνούς δικαίου.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η εκπλήρωση αυτών των προϋποθέσεων είναι τελικά προς το συμφέρον των ίδιων των υποψηφίων, αλλά και της Ευρώπης στο σύνολό της. Η Ελλάδα, όντας το αρχαιότερο μέλος της ΕΕ και του ΝΑΤΟ στη γειτονιά, με την πολύτιμη τεχνογνωσία και τη ανάλογη εμπειρία της, έχει διαδραματίσει και εξακολουθεί να διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην έμπρακτη υποστήριξη της ευρωπαϊκής πορείας της περιοχής.

Πρόσφατα αποδείξαμε και πάλι τη διαρκή δέσμευσή μας στην περιοχή συγκαλώντας το 2ο «Υπουργικό Φόρουμ Θεσσαλονίκης 2020», εν μέσω της πρωτοφανούς πανδημίας COVID-19. Αυτό μας έδωσε την ευκαιρία να εξετάσουμε συντονισμένες προσεγγίσεις έναντι των κοινών προκλήσεων, αναδεικνύοντας την σημασία και προστιθέμενη αξία της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και των γειτονικών χωρών της ΕΕ.

Παρά την κρίσιμη κατάσταση εξαιτίας της παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης, είχαμε παραγωγικές συζητήσεις επί πολλών σημαντικών και πρακτικών ζητημάτων που μας επηρεάζουν όλους, όπως η άρση περιοριστικών μέτρων για τα διακρατικά ταξίδια και η πρωτοβουλία Green Lanes, η οποία διευκόλυνε τη διασυνοριακή συνοριακή ροή βασικών αγαθών κατά την πανδημία.

Από την πλευρά μας, βλέπουμε θετικά την προοπτική συμβολής σε αυτήν την πρωτοβουλία, έτσι ώστε να διευκολύνονται περαιτέρω οι σχετικές διαδικασίες και οι ροές στα σύνορα με τους γείτονές μας. Στην πραγματικότητα πιστεύουμε ότι απαιτείται περαιτέρω συνεργασία και συντονισμένες περιφερειακές προσπάθειες για την προώθηση της οικονομικής ανάκαμψης σε αυτήν την εποχή της πανδημίας, αλλά και μετά από αυτή. Είναι επίσης απαραίτητο να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τις συλλογικές προκλήσεις ασφάλειας όπως το οργανωμένο έγκλημα, η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη μετανάστευση, ο βίαιος εξτρεμισμός και η τρομοκρατία.

Η Ελλάδα έχει αποδείξει τη δέσμευσή της στον διάλογο βάσει αρχών και στη συνεργασία βάσει κανόνων με τους γείτονές της, μέσω της συμμετοχής της σε διάφορους περιφερειακούς μηχανισμούς συνεργασίας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, πολλοί από τους οποίους συστάθηκαν κατόπιν πρωτοβουλιών της χώρας μου. Με αυτό το πνεύμα, η Ελλάδα θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με τους γείτονές της για ένα καλύτερο μέλλον για την περιοχή μας, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές, αλλά και κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της Διαδικασίας Συνεργασίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (SEEC), την οποία αναλάβαμε σήμερα (1.7.2021 έως 30.6.2022).

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να εκφράσω και πάλι τις ευχές μου για την διεξαγωγή πολλών παραγωγικών συζητήσεων στην εναρκτήρια σύνοδο αυτού του Φόρουμ. Αναμένω πολλά περισσότερα και σας ευχαριστώ για την προσοχή σας σήμερα.